

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudců Mgr. Lucie Markové a Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobkyně: **AMBIS vysoká škola, a.s.**, IČO 61858307
sídlem Lindnerova 575/1, 180 00 Praha 8
zastoupená advokátkou Mgr. Danou Burdovou
sídlem Slezská 874/36, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **H. K.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Hubálkem
sídlem Na Příkopě 1047/17, 110 00 Praha 1

o 42 570,20 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 28. dubna 2023, č. j. 18 C 59/2022-101,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 42 570,20 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 19 837 Kč od 16. 10. 2020 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalované zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 39 144 Kč (výrok II.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení částky 42 570,20 Kč s příslušenstvím, která představovala jednak dlužné školné za zimní semestr školního roku 2020/2021 ve výši 19 837 Kč, které byla žalovaná povinna žalobkyni zaplatit na základě smlouvy o studiu, která byla mezi stranami uzavřena dne 27. 9. 2018, a dále smluvní pokutu za období od 5. 10. 2020 do 1. 11. 2021 ve výši 22 733,20 Kč za včasné neuhrazení školného.
3. Žalovaná se bránila tím, že žalobkyně nepředložila rozhodnutí o přijetí ke studiu s doložkou právní moci ani skutečnost, kdy bylo žalované toto rozhodnutí doručeno. Rozhodnutí o přijetí ke studiu nebylo podepsáno rektorkou, ale pouze vedoucí studijního oddělení. Podle § 51 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále „zákon o VŠ“) přitom vzniká právo být zapsán do studia dnem nabytí právní moci rozhodnutí o přijetí ke studiu. Dále argumentovala tím, že měla přerušené studium od 25. 10. 2019 do 30. 9. 2020, přičemž byla žalobkyní ujištěna, že pokud se ke studiu sama nepřihlásí, škola ji jako aktivního studenta nepovede. Čl. 10 studijního a zkušebního řádu žalobkyně, který stanoví, že v případě, že student nepožádá před koncem doby přerušení studia o jeho další přerušeni, je automaticky považován od dalšího semestru za zapsaného ke studiu, je podle žalované v rozporu s § 54 zákona o VŠ, a proto je neplatný. Měla dále za to, že smlouva o studiu má charakter spotřebitelské smlouvy. Žalovaná byla ve smluvním vztahu slabší stranou, a proto je namístě zvažovat, zda ve smlouvě nejsou zakázána ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran. Sporovala rovněž přiměřenost výše smluvní pokuty a její soulad s dobrými mravy.

4. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že mezi žalovanou a žalobkyní byla dne 27. 9. 2018 uzavřena smlouva o studiu pro bakalářské studium ve studijním programu „Bezpečnostní management v regionech“ s dobou studia tři roky a se zahájením studia v kombinované formě v akademickém roce 2018/2019. Žalovaná se zavázala hradit žalobkyni školné, přílohou č. 1 smlouvy byly ceny školného pro akademický rok 2018/2019. Smlouva obsahovala ujednání o dalších právech a povinnostech stran, včetně pravidel přerušení studia a jeho ukončení. Studium mohlo být přerušeno za podmínek stanovených studijním a zkušebním řádem vysoké školy. Studium mohlo být mimo jiné ukončeno zanecháním studia ze strany studenta, přičemž dnem ukončení studia je den, kdy bylo vysoké škole doručeno písemné prohlášení studenta o zanechání studia. Rozhodnutí o přijetí ke studiu je datováno dnem 23. 10. 2018. Dne 4. 12. 2017 udělila rektorka vysoké školy M. M. plnou moc k podepisování rozhodnutí o přijetí ke studiu paní K. P. Žalobkyně oznámila žalované oznámením ze dne 26. 11. 2019, že vyhověla její žádosti o přerušení studia na období od 25. 10. 2019 do 30. 9. 2020. Dne 2. 10. 2020 zaslala žalovaná žalobkyni email, v němž se na žalobkyni obrátila s žádostí o ukončení studia, a to z důvodu, že poté, co studium přerušila, byla ujistěna, že pokud se ke studiu sama nepřihlásí, škola ji nepovede jako aktivního studenta, avšak přesto obdržela od školy výzvu k úhradě školného. Písemné oznámení o zanechání studia učinila žalovaná oznámením na formuláři žalobkyně ze dne 20. 10. 2020. Žalobkyně potvrdila, že studium bylo žalované ukončeno ke dni 21. 10. 2020. Studijní a zkušební řád žalobkyně ze dne 31. 8. 2017, č.j. MSMT-18960/2017-5 (dále „studijní a zkušební řád“) ve svém čl. 10 odst. 6 stanoví, že pokud osobě, již bylo přerušeno studium nebylo na základě žádosti před koncem přerušení studia povoleno další přerušování studia, má se za to, že tato osoba využila svého práva a prvním dnem následujícím po konci přerušování studia se opětovně zapsala do studia, dnem opětovného zápisu je první den, který následuje po konci doby přerušování studia.
5. Po právní stránce se soud prvního stupně nejprve zabýval otázkou, zda smlouva o studiu je spotřebitelskou smlouvou, přičemž s odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 4361/12 a Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4532/2014 uzavřel, že nikoli. Citoval ustanovení čl. 33 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále „LZPS“), který se vztahuje i na veřejné vysoké školy, s tím, že právo na vzdělání je právem sociálním, pro které je typické, že ze své povahy vyžaduje provedení zákonem, zákonná úprava musí zachovat jistý minimální standard těchto práv. V důsledku jejich specifického charakteru se při přezkumu nepoužívá tzv. test proporcionality. Dále aplikoval zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Poukázal na skutečnost, že poplatky spojené se studiem na soukromé vysoké škole si stanoví vysoká škola ve vnitřním předpisu a tyto nepodléhají žádné regulaci. Tyto poplatky nepředstavují přímé protiplnění za poskytnuté služby (zprostředkovanou výuku), ale vyjadřují podíl studenta na nákladech na vysokoškolské studium. Vnitřní předpisy soukromé vysoké školy podléhají registraci ministerstvem a platnosti nabývají touto registrací. Studijní a zkušební řád žalobkyně, v němž byly poplatky stanoveny byl řádně registrován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“), sazebník poplatků byl rovněž součástí smlouvy o studiu pro příslušný akademický rok. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že smlouva o studia byla mezi účastnicemi uzavřena platně, obě strany vystupovaly v rovnoprávném postavení. Je na zájmech o studium, aby před podpisem smlouvy o studiu, v níž se mimo jiné zavazuje k úhradě školného, zvážil svoje finanční a časové možnosti pro plnění svých povinností vyplývajících ze smlouvy.
6. Soud prvního stupně neshledal opodstatněnou obranu žalované, že se nestala studentkou žalobkyně v důsledku absence doložky právní moci na rozhodnutí o studiu a skutečnosti, že toto rozhodnutí nebylo podepsáno rektorkou. Považoval tuto obranu žalované za zcela účelovou, neboť žalovaná zpočátku nikterak nezpochybňovala, že byla studentkou žalobkyně. Rozhodnutí o přijetí ke studiu bylo podepsáno paní P., vedoucí studijního oddělení, na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

plné moci, kterou jí k tomuto účelu udělila rektorka. S ohledem na obsah plné moci nebylo třeba, aby plná moc byla podepsána dvěma členy představenstva žalobkyně. Skutečnost, že plná moc nebyla přiložena k rozhodnutí o přijetí je irelevantní. Paní P. namísto rektorky nerozhodla o přijetí žalobkyně ke studiu, pouze rozhodnutí na základě plné moci podepsala. Žalovaná neměla žádné pochybnosti o tom, že se stala studentkou žalobkyně v akademickém roce 2018/2019, vůči žalobkyni se chovala a vystupovala jako student, v následujícím akademickém roce požádala o přerušeni studia. Žalovaná se tedy studentkou žalobkyně stala a zavazovaly ji povinnosti uvedené ve smlouvě o studiu.

7. Soud prvního stupně shledal platným čl. 10 odst. 6 studijního a zkušebního řádu žalobkyně, neměl za to, že by byl v rozporu s § 54 zákona o VŠ. Žalované bylo studium přerušeno do 30. 9. 2020. I pokud by studium bylo ukončeno jejím oznámením ze dne 2.10. 2020, které učinila formou emailu, bylo ukončeno až poté, co uplynula doba přerušeni studia. Podle studijního a zkušebního řádu se mělo za to, že pokud student nepožádá o opakované přerušeni studia před uplynutím doby trvání přerušeni je toto studium obnoveno dnem následujícím po skončení doby jeho přerušeni. Existence všeobecných podmínek, jež by byly součástí smlouvy o studiu prokázána nebyla.
8. K úhradě smluvní pokuty se žalovaná smluvně zavázala a její výši neshledal soud prvního stupně rozpornou s dobrými mravy. Důvodný shledal též nárok žalobkyně na zaplacení úroků z prodlení.
9. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř.
10. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné a přípustné odvolání. Se závěry soudu prvního stupně nesouhlasila a zopakovala svou argumentaci, kterou se ve sporu bránila. Nadále zpochybňovala, že byla řádně přijata ke studiu s odkazem na to, že žalobkyně nepředložila rozhodnutí o studiu s doložkou právní moci, neprokázala, kdy bylo rozhodnutí o přijetí ke studiu žalované doručeno, nebylo jí doručeno do vlastních rukou, o přijetí ke studiu žalobkyně nerozhodla rektorka, ale vedoucí studijního oddělení. Plná moc pro paní P. byla žalobkyni předložena až po koncentraci řízení, navíc trpí vadami, neboť byla podepsána pouze M. M., přičemž podle obchodního rejstříku za žalobkyni jedná vždy dva členové představenstva společně. Rozhodnutí o přijetí ke studiu na žádnou plnou moc neodkazuje, plná moc k němu nebyla přiložena. Podpisy paní P. na rozhodnutí o přijetí ke studiu a na plné moci se liší. Namítala dále, že žalobkyně nedoložila všeobecné podmínky studia. Znovu poukázala na § 54 zákona o VŠ. Měla nadále za to, že čl. 10 odst. 6 studijního a zkušebního řádu žalobkyně je s tímto ustanovením v rozporu, neboť osoba nemůže bez své vůle nabýt statusu studenta.
11. Setrvala na stanovisku, že smlouva o studiu je svým charakterem smlouvou spotřebitelskou. K tomu odkázal na „průlomové“ rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 70 Co 96/2022, v němž bylo vysvětleno, že smlouva o studiu může být posouzena jako smlouva spotřebitelská. Stejný právní názor zastává i Obvodní soud pro Prahu 4 ve věci vedené u něj pod sp. zn. 21 C 260/2022. Dále přiložila informaci, která byla poskytnuta ze strany MŠMT jinému studentovi (panu K.) k výkladu § 54 odst. 4 a § 61 odst. 1 zákona o VŠ a k ustanovením týkajícím se přijímání ke studiu. Žalovaná navrhla, aby rozsudek soudu prvního stupně byl buď změněn tak, že žaloba bude zamítnuta, anebo aby byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení s pokynem zjistit financování žalobkyně, nakládání se ziskem a opětovně posoudit, zda smlouva o studiu je smlouvou spotřebitelskou.
12. Později žalovaná doplnila, že podpis paní P. na rozhodnutí o studiu není pravý a žalovaná v tomto směru podala v dubnu 2023 trestní oznámení.
13. Žalobkyně považovala rozsudek soudu prvního stupně za věcně správný a navrhla jeho potvrzení a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení. Souhlasila s jeho závěrem, že žalovaná vystupovala ve vztahu k žalobkyni ode dne uzavření smlouvy o studiu a ode dne přijetí ke studiu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

nejprve jako uchazeč a poté jako přijatý student. Až do zahájení soudního sporu nikdy nenamítala, že by nebyla řádně přijata ke studiu, jako student se chovala, uhradila školné, zapisovala si předměty, požádala o přerušeni studia, studium ukončila. Není zřejmé, proč by žalobkyně nekontaktovala dříve, pokud by rozhodnutí o přijetí ke studiu neobdržela. Žalobkyně měla za správný též závěr soudu prvního stupně, že smlouva o studiu není spotřebitelskou smlouvou. Rozhodnutí, na která odkazuje žalovaná nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále „o. z.“). Rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 70 Co 96/2022 není rozhodnutím konečným, ale byl jím toliko zrušen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4. Stejně tak ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 21 C 260/2022 nebylo vydáno konečné rozhodnutí. Stejně tak považovala za zcela irrelevantní stanovisko MŠMT dané jinému studentovi.

14. Odvolací soud jednal v nepřítomnosti žalované podle § 101 odst. 3 o.s.ř. za použití § 211 o.s.ř., neboť její žádost o odročení odvolacího jednání neshledal důvodnou. Zároveň její účast u odvolacího jednání nebyla nutná.
15. Odvolací soud přezkoumal k odvolání žalované napadený rozsudek podle § 212 a § 212a o.s.ř., včetně řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že není dán důvod ani pro potvrzení, ani pro změnu napadeného rozsudku.
16. Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně tak, jak je popsán shora.
17. Po skutkové stránce bylo v řízení prokázáno, že mezi stranami byla uzavřena smlouva o studiu, že žalovaná byla přijata ke studiu u žalobkyně od akademického roku 2018/2019, studium zahájila, v akademickém roce 2019/2020 požádala o přerušeni studia, což jí bylo ze strany žalobkyně povoleno, a to na období od 25. 10. 2019 do 30. 9. 2020. Zároveň bylo zjištěno, že žalovaná o opětovný zápis ke studiu ve smyslu § 54 odst. 4 zákona o VŠ aktivně nepožádala. Žalobkyně postupovala podle čl. 10 odst. 6 svého studijního a zkušebního řádu, registrovaného v souladu s § 41 odst. 2 a § 36 zákona o VŠ, podle kterého „Pokud osobě, již bylo přerušeno studium, nebylo na základě žádosti před koncem přerušeni studia povoleno další přerušeni studia, má se za to, že tato osoba využila svého práva a prvním dnem následujícím po konci přerušeni studia se opětovně zapsala do studia. Dnem opětovného zápisu je první den, který následuje po konci doby přerušeni studia.“ a vycházela z domněnky, že se žalovaná opětovně do studia zapsala od akademického roku 2020/2021. Žalovaná studium ukončila až poté, co jí uplynula doba jeho přerušeni, tj. až po 30. 9. 2020.
18. Odvolací soud považuje za správné závěry soudu prvního stupně, které se týkají přijetí žalované ke studiu, jež žalovaná zpochybňovala, a také platnosti smlouvy o studiu.
19. Je třeba zdůraznit, že žalovaná až do doby zahájení soudního sporu neměla pochybnost o tom, že se studentkou žalobkyně stala. Studium zahájila již v akademickém roce 2018/2019, zaplatila školné za tento akademický rok, v následujícím akademickém roce požádala o přerušeni studia, a nakonec o jeho ukončení. Pokud nyní tvrdí, že jí nebylo doručeno rozhodnutí o přijetí, není zřejmé, jak se o svém přijetí ke studiu tedy dozvěděla a jak je možné, že studium vůbec zahájila.
20. Žalovaná zpochybňovala nejen doručeni rozhodnutí o přijetí, ale také formální stránku tohoto přijetí.
21. Odvolací soud předesílá, že soud v občanském soudním řízení není oprávněn posuzovat, zda přijetí ke studiu bylo nebo nebylo řádné.
22. Odvolací soud se nicméně plně ztotožňuje se závěry, které v tomto směru učinil soud prvního stupně. Rozhodnutí o přijetí ke studiu bylo podepsáno na základě plné moci vedoucí studijního oddělení žalobkyně paní P. Plná moc byla paní P. udělena k podepisování rozhodnutí o přijetí ke studiu, nikoli k samotnému rozhodování o přijetí, které je vyhrazeno rektorovi vysoké školy.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Paní P. nerozhodla o samotném přijetí žalované ke studiu, ale rozhodnutí pouze podepsala, k čemuž byla řádně zmocněna rektorkou. Plná moc nemusela být podepsána dvěma členy představenstva žalobkyně, neboť rektorka udělovala plnou moc sama za sebe, nejednalo se o jednání za společnost. O přijetí ke studiu u žalobkyně totiž rozhoduje rektor (§ 50 odst. 3 zákona o VŠ ve spojení s článkem 4 odst. 2 studijního a zkušebního řádu), přičemž rektor může být i osoba odlišná od člena statutárního orgánu. Je tedy třeba odlišovat, pokud jedná rektor sám za sebe v oblasti svých pravomocí, a pokud jedná vysoká škola jako právnická osoba.

23. Námítka žalované, že žalobkyně předložila plnou moc až po koncentraci řízení je neopodstatněná. Žalobkyně ji předložila v návaznosti na nová tvrzení samotné žalované, která formální stránku rozhodnutí o přijetí ke studiu, respektive podpis na tomto rozhodnutí zpochybnila až v podání ze dne 28. 3. 2023, přičemž poučení o koncentraci řízení podle § 118b odst. 1 o.s.ř. bylo stranám dáno na jednání soudu prvního stupně dne 27. 1. 2023.
24. Stejně tak jsou zcela nerozhodné námitky týkající se pravosti podpisu paní P. na rozhodnutí o přijetí ke studiu a na plné moci. Z žádosti o odborné vyjádření Policie ČR, kterou žalovaná předložila v odvolacím řízení vyplývá, že paní P. svůj podpis na zmíněných listinách označila jako své pravé podpisy. Není zřejmé, čeho hodlá žalovaná zpochybňováním pravosti podpisů paní P. dosáhnout.
25. Rozhodnutí o přijetí ke studiu vydává rektor žalobkyně. Sama rektorka, potažmo žalobkyně, přijetí žalované ke studiu a oprávněnost podpisu paní P. za rektorku nezpochybňuje. I pokud by bylo ze strany paní P. překročeno zástupčí oprávnění, z hlediska občanskoprávního by se na tuto situaci aplikoval § 440 odst. 1 o. z. Nedostatek zástupčího oprávnění sám o sobě nezpůsobuje neplatnost právního jednání. Námitky, že na rozhodnutí o přijetí ke studiu není vyznačena doložka právní moci a že k němu plná moc k podepisování rozhodnutí o přijetí pro paní P. nebyla připojena je pro platnost přijetí ke studiu zcela irelevantní.
26. Žalovaná ke studiu byla přijata, tudíž dosáhla toho, o co sama žádala. Odvolací soud znovu opakuje, že na vysoké škole žalobkyně studovala. Odvolací soud tedy ve shodě se soudem prvního stupně považuje tuto obranu žalované za zcela účelovou, s cílem vyhnout se zaplacení žalované částky.
27. Odvolací soud rovněž souhlasí se závěrem soudu prvního stupně o platnosti článku 10 odst. 6 studijního a zkušebního řádu, který upravuje opětovný zápis studenta po skončení doby přerušení studia. Odvolací soud má ve shodě s ním za to, že článek je platný a není v rozporu s § 54 odst. 4 zákona o VŠ. Podle tohoto ustanovení platí, že v době přerušení studia není osoba studentem, dále platí, že uplynutím doby, na kterou bylo studium přerušeno, vzniká osobě právo na opětovný zápis do studia. Žalobkyně si ve svém studijním a zkušebním řádu upravila způsob, jak postupovat v případě, že osobě, které bylo studium přerušeno, již uplynula doba, na kterou jí bylo studium přerušeno. Studijní a zkušební řád byl registrován MŠMT, tudíž byl platný. Žalovaná se ve smlouvě o studiu zavázala průběžně se seznamovat s aktuálním zněním vnitřních předpisů VŠ a potvrdila, že se před uzavřením smlouvy s těmito předpisy seznámila. Přerušeno studia bylo žalované povoleno na dobu od 25. 10. 2019 do 30. 9. 2020. Žalovaná tedy věděla, kdy jí přerušeno studia končí.
28. Za situace, kdy žalobkyně tvrdí, že všeobecné podmínky studia nebyly součástí sporné smlouvy o studiu, je na žalované, aby toto své tvrzení doložila a také sdělila, jaké závěry z těchto podmínek pro sebe vyvozuje a že případně žalobkyně s nimi jednala v rozporu. Jinak je toto tvrzení pro posouzení oprávněnosti žaloby zcela nerozhodné.
29. Odvolací soud se však v plném rozsahu neztotožnil se závěry soudu prvního stupně ohledně charakteru smlouvy o studiu, zda se může jednat o smlouvu spotřebitelskou, na což navazuje i následné posouzení ujednání o smluvní pokutě. Závěry soudu prvního stupně jsou v tomto ohledu předčasné.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

30. Soudem prvního stupně aplikované rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4532/2014 je na daný případ nepoužitelné, neboť v tam projednávané věci byla soukromá škola zřízena ve formě obecně prospěšné společnosti, byla tedy vázána striktními pravidly pro užití svého zisku. Naproti tomu v projednávané věci je žalobkyně akciovou společností, pro kterou stejně striktní pravidla pro užití zisku ze zákona neplatí.
31. Kritérii, kterými je nutno se zabývat při posuzování, zda smlouva o studiu je smlouvou spotřebitelskou se ve vztahu k soukromé škole, která byla obchodní společností (s.r.o.), zabýval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí *sp. zn. 33 Cdo 3805/2018*. V něm odkázal na Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. 12. 2006 o službách na vnitřním trhu (dále jen „Směrnice“), která v kapitole I. článku 4 definuje pojem služby, a dále na některá rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (rozsudek ze dne 11. 9. 2007 ve věci C-76/05, ze dne 27. 9. 1988 ve věci C-263/86 a ze dne 7. 12. 1993 ve věci C-109/92), a ve shodě s nimi dovedl, že k rozhodujícím skutečnostem, které nelze při právním hodnocení smlouvy o studiu pominout patří to, *že vzdělávání poskytované právníckými osobami, předmětem jejichž činnosti je – také – poskytování vzdělávání nebo školských služeb, je veřejnou službou*. Dalším kritériem je *způsob financování právnické osoby, která je součástí veřejného vzdělávacího systému*, tj. zcela nebo hlavně z veřejných prostředků, popř. s nařízeným způsobem nakládání se ziskem na vzdělávání a školské služby.
32. Soud prvního stupně se zabýval tím, že poskytování vzdělávání ze strany žalobkyně je veřejnou službou, avšak otázkou, jakým způsobem je žalobkyně financována, se nezabýval. Pouze konstatoval, že poplatky spojené se studiem si soukromá vysoká škola stanoví sama ve svém vnitřním předpisu a tyto nepodléhají žádné regulaci a že tyto poplatky nepředstavují přímé protiplnění za poskytnuté služby (za zprostředkovanou výuku).
33. Takové posouzení je však s ohledem na shora citované rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 3805/2018 a v něm zmíněnou judikaturu soudního dvora nedostatečné. Způsob financování a způsob nakládání se ziskem jsou totiž pro určení povahy smlouvy o studiu důležitými faktory.
34. Jelikož se soud prvního stupně těmito hledisky dostatečně nezabýval, jsou jeho zjištění ohledně povahy uzavřené smlouvy o studiu neúplná, a tudíž nesprávná.
35. Odvolacímu soudu proto nezbylo než postupovat podle § 219a odst. 2 o.s.ř., rozsudek soudu prvního stupně zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř.).
36. Na soudu prvního stupně nyní bude, aby se zabýval otázkou, jakým způsobem je žalobkyně financována a jak nakládá se ziskem. V tomto směru ji vyzve podle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. k doplnění skutkových tvrzení o tom, jakým podílem je financována z veřejných zdrojů a jakým podílem ze strany studentů, potažmo jejich rodičů, a dále jak nakládá se ziskem, zda jej z převážné části investuje zpět do provozu vysoké školy či s ním nakládá jinak. Ke svým tvrzením je dále povinna navrhnout důkazy. Soud prvního stupně poté znovu vyhodnotí, zda má sporná smlouva o studiu charakter spotřebitelské smlouvy.
37. Pokud dospěje k závěru, že ano, bude se od toho odvíjet posouzení kontraktačního procesu a jednotlivých ujednání smlouvy o studiu, zejména z hlediska případné existence zneužívajících ujednání ve smyslu § 1813 a násl. o. z. Odvolací soud má na mysli zejména ustanovení o smluvní pokutě, když možnost vyžadovat placení školného – poplatku spojeného se studiem vyplývá ze zákona a je spojena s tím, že žalobkyně je soukromou vysokou školou. Soud prvního stupně bude při výkladu příslušných ujednání smlouvy o studiu postupovat podle pravidel stanovených v § 556 o. z.
38. Soud prvního stupně dále nepřehlédne, že žalovaná, pokud se o jedná o postup po uplynutí doby přerušení studia, tvrdila, že jí bylo ze strany žalobkyně sděleno, že pokud po skončení této doby se sama ke studiu aktivně nepřihlásí, škola ji nepovede jako aktivního studenta. V tomto

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

směru žalovanou vyzve podle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř., aby toto své tvrzení doplnila tak, že uvede, kdo a kdy jí uvedenou informaci sdělil a k prokázání těchto tvrzení navrhne důkazy. V návaznosti na to, zda žalovaná tato svá tvrzení prokáže, znovu vyhodnotí postup žalobkyně podle článku 10 odst. 6 studijního a zkušebního řádu.

39. Soud prvního stupně se dále zcela nedostatečně zabýval námitkami žalované ohledně přiměřenosti výše smluvní pokuty, případně její platnosti z hlediska souladu s dobrými mravy, které posoudil naprosto obecně. Žalovaná přitom rozporovala jednak přiměřenost výše smluvní pokuty, a dále měla za to, že je v rozporu s dobrými mravy.
40. Soud prvního stupně se tedy bude jednak podrobněji zabývat tím, zda ujednání o smluvní pokutě je v souladu s dobrými mravy, a tudíž platné, a poté tím, zda výše smluvní pokuty je přiměřená (§ 2051 o. z.).
41. Soud prvního stupně se bude těmito otázkami zabývat způsobem, který vyjádřil Nejvyšší soud v rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022. V tomto rozhodnutí se Nejvyšší soud vyjádřil ke způsobu posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty podle § 2051 o. z., a to odlišným způsobem, než jak tomu bylo podle dosavadní judikatury, viz zejména shrnutí uvedené v odst. 66. uvedeného rozsudku.
42. Odvolací soud dále upozorňuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1398/2022, v němž se tento vyjádřil k otázce, jaký procesní úkon dlužníka lze považovat za návrh na snížení smluvní pokuty ve smyslu § 2051 o. z. Pokud tedy žalovaná v projednávané věci sporovala přiměřenost výše smluvní pokuty, je tento úkon možno považovat za návrh na její snížení ve smyslu § 2051 o. z.
43. Po zhodnocení věci ze všech výše uvedených hledisek soud prvního stupně znovu ve věci rozhodne, včetně rozhodnutí o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k) o.s.ř.).

Praha 11. října 2023

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.